

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Településfejlesztési Főosztály

Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat

2012.

EMAS logó

Környezetvédelmi nyilatkozat

2012

A fenntarthatóság stratégiává emelésének egyik fontos lépése volt, hogy 2010-ben elkészült városunk helyi fenntarthatósági (Local Agenda 21) programja. A program készítése során átvizsgálásra kerültek a legfontosabb városstratégiai dokumentumok és kiemelésre, szintetizálásra kerültek belőlük azok a részek, amelyek a környezeti, társadalmi felelősséggel foglalkoztak. Fontosnak tartjuk, hogy egy ilyen fontos téma minden tématerület irányításában megjelenjen, így az LA 21 program összeállítása során külön figyelem lett fordítva az együttes tervezés módszerének megteremtésére.

A város egyik legfontosabb környezetvédelmi stratégiai dokumentuma a Települési Környezetvédelmi Program. A tavalyi évben elkezdődött a program felülvizsgálatának tervezése. A vizsgálati folyamat 2012-ben zárul. A felülvizsgálat tervezetten kiter a város környezeti állapotában bekövetkezett változások értékelésére, a vállalt környezetpolitikai feladatok teljesültségének megítélésére, továbbá a fennmaradó feladatok új strukturában való összerendezésére. Kiemelt figyelem lesz szentelve a környezeti nevelés, szemléletformálás témakörének is. A munka során felhasználásra kerülnek a Local Agenda 21 összeállítása során leszűrt tapasztalatok is.

1.2 A környezet állapota 2012-ben

Városunk környezeti állapotát elsősorban az ipari tevékenység és a közlekedés határozza meg. A környezet állapotának és az abban bekövetkezett változatok részletes bemutatásával a Települési Környezetvédelmi Program foglalkozik. Jelen nyilatkozatban a környezetállapot vonatkozásában a kibocsátások alakulását és az immissziós helyzetet csak érintőlegesen mutatjuk be.

Levegőtisztaság

A levegőterhelés legfontosabb okozói városunk esetében az ipari üzemek, a közlekedés és a lakossági fűtés. A legtöbb kibocsátás esetében az elmúlt években a szennyezőanyag emisszió mértéke konstansnak, esetenként javulónak volt tekinthető.

A NO₂ átlagos koncentrációja 2012-ben közel 13 %-kal volt alacsonyabb, mint a megelőző évben (2010: 44,14 µg/m³; 2012: 38,23 µg/m³). Az ülepedő por vonatkozásában az átlagos koncentráció értéke viszont meghaladta a 2010-es eredményt (45%; 2010: 4,88 g/(m³×30 nap); 2012: 7,10 g/(m³×30 nap)). Ezen értékek eredményeként az összesített éves légszennyezettségi index alapján városunk a NO₂ vonatkozásában megfelelő, az ülepedő por vonatkozásában pedig jó értékelést kapott. Az összesített légszennyezettségi index alapján Győr a megfelelő kategóriába került.

A városvezetés számos intézkedést vezetett be annak érdekében, hogy a város légszennyezettségi állapota javuljon. Többek között támogatja olyan gazdasági szervezetek letelepedését, melyek köztudottan nagy hangsúlyt fektetnek a környezet védelmére, közlekedésszervezési (Pl.: „számlálós” forgalmi lámpák telepítése, közösségi közlekedés rendszerorientált fejlesztése) és infrastrukturális intézkedésekkel (Pl.: nagyobb áteresztő képességű körforgalmú csomópontok építése) hozzájárul a közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátás csökkentéséhez. Az elmúlt években zajló középületi energetikai rekonstrukciók is a fűtés és villamos energia igény csökkentése révén egyértelműen hozzájárultak a légszennyezettségi helyzet javulásához.

Vízminőség

Győr a vizek városa, azért kiemelten fontos kérdés a vízvédelem. Ez nemcsak környezeti, gazdasági és szociális kérdés, hanem turisztikai szempontból is kiemelkedő. Mindezek mellett kihatással van a területre az a tény is, hogy városunk sérülékeny vízbázison fekszik. A felszíni és felszín alatti vizek állapotát leginkább a szennyvíz-kezelés és bevezetés, a talajból történő ki- és bemosódás, valamint a légkörből kiülepedő szennyezőanyagok határozzák meg.

¹ Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat: 2012. évi összesítő értékelés hazánk levegőtisztaságáról a manuális mérőhálózat adatai alapján.

Természeti és épített értékek

Győr természeti értékekben gazdag település. Ez részben köszönhető számos felszíni vízfolyásának és annak is, hogy Magyarország egyik természeti értékekben leggazdagabb területe, a Szigetköz kapujában fekszik.

Kiemelt fontosságúnak tartjuk meglévő természeti értékeink megóvását, melyhez a Polgármesteri Hivatal a szükséges forrást minden évben biztosítja. Új területek védelem alá vonását nem tervezzük. Különösen fontos a természeti értékek emberközeli tétele és jóléti felhasználása. Ennek keretében zajlik folyamatosan a Püspökerdő fejlesztése, illetve további minta- és rekreációs parkok kijelölése és célzott fejlesztése.

A természeti értékek mellett a városvezetés nagy hangsúlyt fektet az épített környezet megóvására, folyamatos fejlesztésére is. Győr Magyarország legszebb barokk belvárosát tudhatja magáénak. Az itt található épületek felújítása folyamatos, célunk az egyedi megközelítés helyett a tudatos, stratégiába ágyazott, rendszerszempon্তু fejlesztés (jó példa erre a Széchenyi Tét felújítása).

Az egyes tématerületeken belül, 2012-ben zajlott aktivitásainkat a 2. fejezetben mutatjuk be részletesen.

1.3 Társadalmi, gazdasági változások

Az elmúlt években jelentős infrastrukturális és társadalmi fejlesztések zajlottak, melyek tovább erősítették a város régióban és a magyar gazdaságban betöltött vezető szerepét.

Városunk lakosság száma 2012-ben 131 564 fő volt. A 2012-es népszámlás adatai alapján, bár az ország lakosság száma folyamatosan csökken, Győr-Moson Sopron Megyében a korábbi adatokhoz képest a népesség száma emelkedett. Ugyanez a tendencia igaz Győrre is, ahol az utóbbi évek vonatkozásában szintén emelkedő tendenciát figyelhetünk meg. Ez köszönhető részben a megyébe és a városba irányuló bevándorlásoknak, de ezzel együtt annak is, hogy 2012-ben 3,7%-kal lassult a népességfogyás üteme megyénkben.

A korábbi évek tendenciáinak megfelelően tovább csökkent a lakásépítési aktivitás. A megyében 2012-ben mindössze 800 új lakást építettek, mely a fele a korábbi évben átadott számnak. Az építési kedv csökkenése elsősorban a társasházi beruházókat érintette, szerepük visszaesésével 2012-ben 93%-ra nőtt a lakossági építkezések aránya. A csökkenési tendencia azonban megfordulni látszik, hiszen a 2012-ben kiadott építési engedélyek száma 26%-kal haladta meg a megelőző évet. A tízezer lakosra jutó szám (23,1) így a második az országos rangsorban.

Győr-Moson Sopron Megye továbbra is az ország egyik legdinamikusabban fejlődő gazdasági régiója. A főváros mellett megyénk esetében az egyik legmagasabb a külföldi tőke behozatala. Meghatározó dominanciája ezen belül továbbra is a három legnagyobb városnak, Győrnek, Mosonmagyaróvárnak és Sopronnak van. A gazdasági szervezetek száma a tavalyi évben 75 433 volt, mely érték 2,5%-kal magasabb, mint 2010-ben. Ennek az értéknek jelentős része (közel 99%-a) kisvállalkozás, mindössze 1% tartozik a közép-, vagy nagyvállalkozások körébe. Győrben közel 22 300 gazdasági szervezet volt regisztrálva 2012-ben. Ez az érték nagyságrendileg megfelel a korábbi évek értékeinek². Városunk gazdasági helyzetének további lendületet adhat az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft. új beruházása, melynek keretében a meglévő motorgyártási kompetenciával rendelkező telephely mellé, teljes vertikumú gépjárműgyártás települ. Az új járműgyár alapkövét a tavalyi évben rakták le, a termelés kezdete 2013 közepére várható. A beruházás, a beszállítói kör bővülésén keresztül pozitív hatást gyakorol a kisebb vállalkozások helyzetére is.

Szintén pozitív változás érezhető a tavalyi évben eszközölt beruházások területén is. 2012-ben megyénkben a gazdasági szervezetek 320,9 milliárd forint értékű fejlesztést valósítottak meg. Ez az érték messze meghaladja az országos átlagot és egyben az országos befektetések közel 10%-át jelentette. Az érték ilyen alakulására jelentős kihatással volt az előbbi bekezdésben említett Audi beruházás is.

² Forrás: KSH, Tájékoztatósi adatbázis, 2012.11.27.

átalakítása is lezajlott. Hosszabb távon célunk, hogy a közúti forgalom alternatív útvonalon való elvezetésének biztosításával a belváros forgalomcsillapított övezetté alakulhasson át.

A két korábban említett beruházás mellett több helyen is zajlottak útfelújítások városunkban. Ezek, amellett, hogy a közlekedőknek kedvezőbb, kényelmesebb feltételeket jelentenek, hozzájárulnak az adott szakaszok zaj és rezgésterhelésének csökkentéséhez is.

Kiemelt stratégiai célunk a városi tömegközlekedés folyamatos, utasorientált fejlesztése. Egy nagyvárosban az egyéni mobilitás egyik lehetséges alternatívája és egyben a forgalomból származó környezeti terhelések drasztikus csökkentésének megoldása az éhető, jó időbeli és térbeli ellátottságot kínáló, magas színvonalú tömegközlekedés. A városi közlekedést szervező Kisalföld Volán a Polgármesteri Hivatallal szorosan együttműködve folyamatosan optimalizálja járatainak útvonalát és sűrűségét. A tavalyi évben több vonali korrekcióra is sor került, melyek együttesen a jobb ellátottságot eredményezték. A közösségi tömegközlekedés terén két kiemelt projekt is zajlott 2012-ben.

A 2010-es előkészítést követően kiépítésre került az az országosan is egyedülálló utastájékoztató rendszer, mely jelentősen megkönnyíti a tömegközlekedést használók életét. A Nyugat-Dunántúli Operatív Program társfinanszírozásával megvalósuló projekt során korszerű utastájékoztató oszlopok kerültek kiépítésre a kiemelt buszmegállóba. Ezek az utazó közönség online időben tájékozódhat a megálló érintő járatok pontos érkezéséről, az esetleges késésekről, vagy útvonal módosításokról. A megállóban jegyautomaták is kihelyezésre kerültek, ahol a vonaljegyek mellett, akár a bérletet is megválthatják a lakosok. Ezzel párhuzamosan 115 helyi járatú autóbuszba szintén beszerelésre került az utastájékoztató rendszer, melyről az utasok információt kaphatnak a következő megállóról és az átszállási lehetőségekről. A járműveket GPS alapú rendszerrel is felszereltük, így a forgalomirányító központ valós időben tájékozódhat arról, hogy merre járnak és mennyire tartják a menetidőt az egyes járatok. Szükség esetén, kereszteződéshez érve a rendszer segítségével zöld jelzés kérhető az autóbusznak. A megvalósított fejlesztés pozitív fogadtatásra került az utazók körében.

A belváros járműforgalmának további csökkentése érdekében az azt érintő buszjáratok útvonala és menetrendje úgy került átalakításra, hogy még jobb eljutási lehetőségeket biztosítson a szolgáltatást igénybevevőknek. A tavalyi év egyik kiemelkedő újdonsága volt a helyi közlekedés terén az új City Busz elnevezésű körjárat beindítása. A Széchenyi István Egyetemről induló körjárat érinti a belváros legfontosabb pontjait, kedvező eljutási lehetőséget nyújtva mindenkinek. A napközben 15 perces sűrűséggel közlekedő járat használata ingyenes. A járat bevezetésével újabb jelentős lépést tettünk a tömegközlekedés vonzóvá tétele és népszerűsítése terén.

Városunk 2009-ben elfogadott Kerékpáros Fejlesztési Stratégiájával összhangban számos aktivitás zajlott az elmúlt évben. Mivel nagyon magas a kerékpárral közlekedők részaránya (közel 10%), ezért kiemelkedően fontos, hogy számukra biztonságos és kényelmes közlekedési lehetőségeket kínáljunk. A korábban megkezdett fejlesztéseket folytatva több helyen is épült kerékpárforgalmi sáv. További jelentős fejlesztést jelent az a 2012-ben elnyert és a Nyugat-Dunántúli Operatív Program által finanszírozott fejlesztés, melynek keretében közel 6 km új kerékpárút épülhet, becsatornázva a kerékpáros közlekedésbe a város négy központi településrészét (Nádorváros, Adyváros, Gyárváros, Marcálváros I.). A beruházás 2012-ben kezdődik. Szintén 2012 évi fejlesztés lesz az 1-es számú főút mellett vezető Győrt Abdával összekötő, közel 3 km hosszúságú kerékpárút is. Ezzel a fejlesztéssel lehetőséggel nyílik, hogy a Győr közelében fekvő településről kerékpárral is kényelmesen és biztonságosan be lehessen jutni a városba.

A kerékpáros közlekedés népszerűsítése érdekében számos programot tartottunk, melyekről a későbbiekben, a szemléletformálás fejezetben lesz szó.

Energetika

Az elmúlt időszakban városunkban számos olyan program zajlott, mely az energiateljesítmény csökkentését, az energiateljesítmény jobb működést célozta. A téma kiemelt fontosságát az adja, hogy az energiateljesítmény jelentős befolyásolója a környezet állapotának mind lokális, mind pedig annál magasabb és komplexebb szinteken. Napjaink egyik legfontosabb kihívása ezért az energiateljesítmény működés megteremtése, a lehetőségekhez mérten az energiateljesítmény csökkentése. Környezeti jelentőségén

lehet, melyet újrahasználni, újrahasznosítani lehet és kell is. A hulladékok újrahasznosítása amellett, hogy ökológiailag kedvező és indokolt lépés gazdaságilag is jelentős tényező.

Városunk a Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagjaként fontos szerepet tölt be a regionális hulladékgazdálkodási helyzet javításában. 2009 óta a keletkező, lerakásra kerülő hulladék az európai uniós normáknak megfelelő modern Győr-sashegyi hulladékkezelő központba kerül. A lakosság szelektív gyűjtőszigetek és ingyenes hulladékudvarok hálózata segítségével vehet részt aktívan a szelektív hulladékgyűjtés megvalósításában. A hulladékkezelő központban lehetőség van a mechanikai-biológiai hulladékkezelésre is, melynek segítségével az egyébként lerakásra kerülő hulladék energetikai hasznosítására is lehetőség nyílik. Célunk, hogy 2016-ra a városunkban keletkező hulladéknak közel felét anyagában hasznosíthassuk. A kétkukás gyűjtési rendszer (külön barna fedeles kuka a biológiailag lebomló hulladékok részére) segítségével jelentősen csökkenteni tudjuk a lerakóra kerülő biológiailag lebomló hulladékok mennyiségét.

Természetesen folyamatosan felülvizsgáljuk rendszerünk működését és törekszünk annak finomhangolására. Az elmúlt időszak tapasztalatai, a lakossági bejelentések, valamint az edény-telítettség adatok alapján folyamatosan optimalizáljuk a szelektív hulladékgyűjtési járattervünket, így kínálva egy mindig hatékony megoldást a lakosság számára.

Az egész rendszer hatékony működtetésének kulcsa a lakosság tudatossága e téren. Kiemelt kérdés, hogy a rendszer minden használója tisztában legyen azzal, hogy miért fontos az ő részvétele és, hogy mit tud tenni a működés sikere érdekében. A környezettudatos szemlélet fokozása érdekében rendszeresen tartunk kommunikációs akciókat, vagy épp nyílt napokat, melyek keretében igyekszünk a témát közelebb hozni az emberekhez. A lakosság környezeti szemléletének javulására jó példa, hogy 2012-ben a tervezetthez képest közel 30%-kal magasabb volt a szelektív gyűjtőszigetek elhelyezett csomagoló anyagok mennyisége. Ezzel párhuzamosan jelentősen emelkedett a hulladékudvarok lakossági látogatottsága is.

Sikereinket és a szemléletformálásba fektetett energiát a szakma a 2009-ben alapított Arany Hangya Díj 2012-es odaítélésével (regionális kategóriában) ismerte el. A díjat minden évben olyan önkormányzatoknak adományozzák, amelyek a környezet és fenntarthatósági szempontokat szem előtt tartva a korszerű hulladékgazdálkodási szemléletet próbálnak érvényesíteni. Az önkormányzatokon túl egyetemi kategóriában is osztanak díjat, itt olyan dolgozatot díjaztak tavaly, amely a már lerakott hulladékból próbál visszanyerni minél több hasznos anyagot.

2012 egyik legfontosabb hulladékgazdálkodási projektje a bezárt Pápai úti hulladéklerakó rekultivációjának befejezése volt. A Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás a KEOP keretében nyert pályázatot a munkálatok kivitelezésére, mely a Pápai úti lerakón túl további 42 hulladéklerakó rekultivációját érintette a Társulás területén. A projekt teljes költségvetése közel 5,2 milliárd forint volt. A hulladéklerakó előírás szerinti rekultivációja 2012 őszére befejeződött, így a hulladéktest többé már nem jelent környezetbiztonsági kockázatot.

Vízvédelem

Győr a vizek városa, topográfiáját alapvetően meghatározza a város területének négy fő vízfolyása, a Mosoni-Duna, a Rába, a Rábca és a Marcal. Mint ilyen, a város életében mindig kiemelt témakör a vízvédelem, illetve a vízrendezés. Városunk hosszú távú céljai között szerepel a vizek közelebb hozása az emberekhez, a turisztikai, rekreációs célú hasznosítás elősegítése.

Az elmúlt években egyre nagyobb problémát jelentenek a nagy mennyiségű csapadék kapcsán kialakuló belvíz és helyi vízkárok. 2012-ben ezért városunk a Nyugat-dunántúli Operatív Program keretében pályázott a Helyi és térségi jelentőségű vízvédelmi rendszerek fejlesztése (NYDOP-4.1.1/B-11) pályázati felhívásra. Célunk, hogy négy városrészben (Agyváros, Szabadhegy, Gyirmót – Ménfőcsanak, Kisbácsa) a belterületre hullott csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetését biztosítsuk. A projekt többek között már meglévő infrastruktúrák állapotának javítására, valamint új elvezető rendszerek kiépítésére irányul. A jövő év elején pályázati döntést követően a megvalósítás 2012-re várható.

3. Rendszerközpontúság - környezetmenedzsment rendszer működés közben

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala immár 5 éve működtet környezetmenedzsment rendszert, melyet az Európai Unió EMAS Rendelete szerint hitelesített. Jelentősége abban áll, hogy segítséget nyújt a fenntarthatóság irányába tett lépések szervezett és hatékony módon történő megvalósításában.

Rendszer és szervezet – élő megoldások

2012-ben a Polgármesteri Hivatal jelentős átalakuláson ment keresztül. A korábbi osztálystruktúrát január 1-től felváltotta a centralizáltabb főosztályi megközelítés. Az új rendszerben öt főosztály jött létre (Gazdálkodási; Hatósági; Humánpolitikai; Településfejlesztési és Városmarketing, kulturális és sport Főosztály). A főosztályokon túl létrejött a Jegyzői Kabinet is, aminek feladata a Hivatal működésének biztosítása.

A szervezeti átalakítás alapján érintette a környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területét is. A rendszer 2007-es kiépítésekor a bevont szervezeti egységek a Városépítési Osztály és a Környezetvédelmi Csoport voltak. 2010-ben a szervezeti átstrukturálások következtében a Városépítési Osztály két másik csoporttal olvadt össze, így létrehozva a Stratégiai, Városfejlesztési és Városépítési Osztályt. A 2012 év eleji változás során létrejövő Településfejlesztési Főosztály tevékenységi körébe a városépítési feladatok mellett immár a városfejlesztés témaköre, így módon többek között a főépítési feladatkör is integránsan beletartozik. Innentől kezdve az EMAS környezetmenedzsment rendszer hitelesítési területe is a Településfejlesztési Főosztályra bővült.

Párhuzamosan az átalakításokkal a környezetvédelmi referens feladatköre is átkerült a Hatósági Osztálytól a Településfejlesztési Főosztályra. A funkció közvetlenül a főosztályvezetőhöz lett rendelve, ezzel is mutatva a témakör stratégia fontosságát. Ezzel a változással a környezetvédelmi pozíció elismertsége és stratégiai beágyazódottsága emelkedett, lehetővé téve azt, hogy a fenntarthatósági szemléletet már a hosszú távú tervek meghatározásakor és a tervezés fázisában érvényesíthessük. A korábbi szervezetben létező Környezetvédelmi Csoporthoz tartozó hatósági feladatok az átalakítás során a Hatósági Főosztály felelősségi körébe kerültek.

A hitelesítés területének megváltozása egyértelműen jelzi azt a szándékunkat, hogy a környezetmenedzsment szemléletet minél magasabbra pozícionáljuk a szervezet működésében. Az új struktúrával az EMAS rendszernek immár lehetősége nyílik a stratégiai, fejlesztési döntésekben való részvételre és azok befolyásolására. Az új felelősségi kör mennyiségileg és minőségileg is komolyabb részvételt, munkát kíván.

Környezeti tényezőink

2012-ben, a ciklus zárásához kötődően ismételtelen elvégeztük környezeti tényezőink és -hatásaink elemzését. Az elemzés során figyelembe vételre kerültek a szervezeti változásokból és a stratégiai területek bővüléséből származó változások is. Az újbóli értékelés megerősítette, hogy a közvetlen működés legfontosabb tényező-hatás párojai továbbra is változatlanok. Emellett természetesen feltártuk és rangsoroltuk azokat a környezeti tényezőinket is, amelyek a Polgármesteri Hivatal működésének közvetett hatásaihoz tartoznak. Ez utóbbiak menedzselése szintén kiemelt feladatunk, hiszen ezek révén tudunk az egész város környezeti állapotára és annak javítására alapvetően hatást gyakorolni.

Környezetvédelmi programunk összeállítása során, illetve a napi működés megtervezése során törekszünk arra, hogy az ezekhez a tényező-hatás párokhoz tartozó környezeti teljesítményünket folyamatosan monitorozzuk és javítsuk. Ezzel kapcsolatos intézkedéseket találhatnak a 2., illetve az elért eredményeket a 4. fejezetben.

Jogi megfelelés

A Polgármesteri Hivatal EMAS rendszerben résztvevő szervezeti egységére vonatkozó környezetreleváns jogszabályok köre meglehetősen szűk. Környezetmenedzsment rendszerünk működtetése során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy aktivitásaink minden téren a jogszabályi elvárásoknak megfelelően történjenek, hiszen ez egyben az EMAS Rendelet egyik legfontosabb elvárása. A folyamatos megfelelés biztosítása érdekében jogszabálykövető rendszert működtetünk, melynek mindenkorl aktualitásáról a környezetvédelmi referens gondoskodik. Köszönhetően a tudatos és alapos munkának az elmúlt évben sem volt semmilyen jogszabályi nemmegfelelésünk.

A szűken vett működéshez köthető jogszabályi kérdések mellett jóval nagyobb potenciál kínálkozik az önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységén keresztül. Önkormányzati rendeleteink során, a lehetőségekhez mérten figyelembe vesszük a fenntarthatósági kérdéseket és beépítjük azokat a joganyagokba. Szabályozási struktúrámban igyekszünk a környezeti érdekeket szem előtt tartani és támogatni.

Vállalásaink – fejlődés tudatosan

Környezetmenedzsment rendszerünk alapvetően hozzájárul ahhoz, hogy az érintett szervezeti egységek és rajtuk keresztül közvetett módon a teljes Polgármesteri Hivatal környezeti teljesítménye javuljon. Azért, hogy erőforrásainkat hatékonyan és célzottan tudjuk felhasználni, környezetvédelmi programot alkottunk, melyben rögzítettük középtávú céljainkat. Az első hitelesítési ciklus 2010-es kifizásával lezártuk a 2007-2010 között életben lévő környezetvédelmi programunkat és megalkottuk a következő ciklusra vonatkozó 2012-2014 közötti programcsomagot. Az új programok összeállításakor felhasználtuk a korábbi időszak tapasztalatait, különösképp figyeltünk arra, hogy a megtervezett intézkedések megvalósítását ne befolyásolják például a szervezetben esetlegesen bekövetkező változások.

A második hitelesítési ciklusra összeállított környezetvédelmi program egyértelműen tükrözi azt a törekvésünket, hogy a környezeti teljesítmény javítását stratégiai, tovagyűrűző lehetőségként értelmezzük. Ezért az irodai működéssel összefüggő programokon túl olyan programokat is rögzítettünk, melyek komplexitásuk és stratégiai jellegük révén a teljes városi működésre, illetve a környezet állapotára is kihatással vannak. Tudjuk, hogy mint a város életét szervező intézménynek felelősségünk van a fenntarthatósági szemlélet megvalósítása és a példamutatás terén, ezért környezetvédelmi programjainkban próbáltunk inspiratív és valóban jövőbe mutató, ténylegesen értéket teremtő vállalásokat rögzíteni. Megfelelve a Rendelet által elvártaknak, ahol lehetőség nyílt rá, a programokhoz konkrét számszerűsített vállalásokat is rögzítettünk.

Célunk, hogy a környezeti teljesítmény javítsa, a környezet állapotának jobbítása, a fenntarthatósági szemlélet előtérbe helyezése ugyanazzal a jelentéstartalommal és ugyanazzal a kötelezettséggel bírjon minden városstratégiai dokumentumban. Ezért például a város Települési Környezetvédelmi Programjának aktualizálása során figyelembe vettük és a lehető legnagyobb mértékben integráltuk az EMAS rendszer keretében elfogadott környezetvédelmi programunkat.

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határ idő	Teljesítés %	Megjegyzés
		energia mennyiségéről				rendszer.
4		Közüllgítás energiafelhasználásának csökkentése	A még korszerűtlen aktív elemek energiatakarékos cseréje	2013/12	75%	2013-ig közel 3000 lámpatest cseréje van betervezve. A projekt kezdete óta, 2012 év végéig 4000 db lámpatest cseréje valósult meg. Az új beruházásoknál (Pl.: zebrák, átkelőhelyek) LED-es megvilágításokat installálunk.
5		Kerékpáros közlekedés arányának növelésére ösztönzés	Közterületen lévő kerékpártámaszok számának folyamatos fejlesztése, bővítése, 60 db elhelyezése melyből 10 db fedett	2012/12	25%	A program pont megvalósítása pályázati úton fog megtörténni. A megvalósítás 2012-ben elkezdődik, lezárása 2013-ra várható. A projekt keretében 75 darab (melyből 41 darab fedett) kerékpártámasz elhelyezése tervezett.
6	Környezetbarát közlekedési módok támogatása	Kerékpáros közlekedés arányának növelésére ösztönzés	Kerékpáros közlekedési hálózat bővítése, 15 km új kerékpárút építése az Audi-beruházás és a Jedlik-híd építése kapcsán	2013/12	100%	A beruházások megvalósultak, összesen 15 km kerékpárút kialakítása történt meg.
7		A munkatársak szolgálati kerékpár használatának növelése	Nyilvántartási rendszer létrehozása, kerékpárhasználat ösztönzése	2013/12	75%	2012 óta mind a részönkormányzati hivatalok, mind pedig a Polgármesteri Hivatal fenntartásában lévő intézményeknek is lehetőségük nyílt szolgálati kerékpár használatára. A Hivatal tulajdonában álló kerékpár-flotta állománya folyamatosan bővül.
8		Biológiai jellegű védekezés arány növelésének megvizsgálása	Környezetbarát módszerekkel történő szúnyog- és rágcsáló gyérítés elősegítése	2013/12	100%	A szúnyog- és rágcsálógyérítés engedélyezett készítményekkel és módszerekkel zajlik.
9		Zöldlistás vegyszerek alkalmazási lehetőségének megvizsgálása	A zöld listás vegyszerek használatának ösztönzése, arányának növelése	2013/12	25%	A program pont vizsgálata folyamatban van.
10		Kiszórt anyag mennyiségi optimalizációjának megvizsgálása	A téli síkosság mentesítés során való környezetbarát módszerek használatának elősegítése	2013/12	25%	A program pont vizsgálata folyamatban van.
11	Környezetterhelés csökkentése	Légszennyezettség csökkentése	P+R parkolók bővítése, fejlesztése	2013/12	100%	2009-ben adták át a városközpont peremén lévő Réval parkolóházat. Jelenleg folyamatban van a Dunakapu tér komplexrekonstrukciója és funkcióbővítő fejlesztése. Ennek keretében mélygarázs építése is szerepel a tervek között.
12		Légszennyezettség csökkentése	Útmosások számának növelése	2013/12	100%	A GYÓRSZOL a száraz, nyári időszakokban rendszeresen végez útmosásokat. A tavalyi évben összesen közel 5 000 000 m ² mosása történt meg.
13		Légszennyezettség csökkentése	A tömegközlekedési ellátottság, járatsűrűség felülvizsgálata az új közlekedési nyomvonalak és útfelújítások tekintetében	2013/12	100%	A Kisalföld Volán Zrt. a Polgármesteri Hivatallal szorosan együttműködve folyamatosan felülvizsgálja és optimalizálja a járatok útvonalát és sűrűségét. 2012-ben is több korrekcióra került sor.
14		Zajterhelés csökkentése	Rendszeres, környezetvédelmi zajmérés havonta legalább egyszer, valamint Városi zajtérkép elkészítése	2013/12	100%	2012-ben városunk pályázati összeget nyert stratégiai zajtérkép és az ahhoz kapcsolódó zajvédelmi intézkedési terv elkészítésére. Sikeres közbeszerzési eljárást követően kiválasztásra került a kivitelező konzorcium. A mérések, valamint a konkrét zajtérkép és intézkedési terv

Sor szám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határ- idő	Teljesít- ség	Megjegyzés
24		Környezettudatosság erősítése	Részvétel és előadás szakmai konferenciákon	2013/12	100%	Munkatársaink szakmai továbbképzése folyamatos, rendszeresen támogatjuk részvételüket szakmai konferenciákon.
25		Zöld beruházási kézikönyv elkészítése	A közbeszerzéseknél alkalmazandó zöld beruházási szempontokat tartalmazó kézikönyv létrehozása	2012/12	25%	A programot megvalósítása ideiglenesen elhalasztva, lezárása 2013-ban várható.
26		Környezetvédelmi akciók, rendezvények szervezése	Mobilítási Hét, Szép környezet, Jó közérzet verseny, Madarak és Fák napja	2013/12	100%	2012-ben és 2012-ben is megrendezésre kerültek a legfontosabb környezetvédelmi rendezvények.
27		Fűvész kert létrehozása	Fűvész kert létrehozása a Sztánszombon	2013/12	100%	A Fűvész kert kialakításra került, karbantartása, folyamatos fejlesztése megoldott.

4. Környezeti teljesítmény az eredmények tükrében

Környezeti teljesítményünk alakulását környezeti mérőszámainkon keresztül mutatjuk be. A mérőszámrendszer összeállításakor figyelembe vettük legfontosabb környezeti tényezőinket és olyan indikátorokat választottunk, amelyek a legjobban képesek reprezentálni az értékek változását. A bemutatott mérőszámok az EMAS közvetlen alkalmazási területére, azaz a Településfejlesztési Főosztály működésére (hivatali működés) vonatkoznak. Mivel 2012 év elejétől új szervezeti struktúrában működik a Polgármesteri Hivatal, így az egyes szervezeti egységekre vonatkoztatott adatok nem összehasonlíthatóak a 2012 év végi, már az új struktúra szerinti, Településfejlesztési Főosztályra vonatkoztatott adatokkal. Ennek ellenére – a korábbi évekkkel való összevethetőség miatt – az indikátortáblákban továbbra is szerepeltetjük a megelőző évek adatait.

A következőkben áttekintést adunk Indikátoraink 2012-es alakulásáról, valamint elemezzük a korábbi évekhez képesti változásokat is. A kulcsindikátorok megadásakor minden esetben csak az EMAS-rendszerben részt vevő szervezeti egységek felhasználási adatai lettek figyelembe véve³. A fajlagosítás alapját a Rendeletnek megfelelően a munkavállalók száma képezi.

4.1 Működési alapadatok

A Polgármesteri Hivatal munkatársi létszáma kis mértékben emelkedett a korábbi évhez képest. 2012-ben az átlagos munkatársi létszám 417 fő volt. A hatékonyabb, költségtakarékosabb működés irányába tett lépések éreztették hatásukat, a kiadások közel 7%-kal voltak alacsonyabbak a megelőző évhez képest. Kis mértékű csökkenés mutatkozott a bevételi oldalon is. A Polgármesteri Hivatal és kirendeltségeinek beépített területe 2010-hez képest nem változott.

A Polgármesteri Hivatal működési alapadatai

	Egység	2010	2011	2012	Változás '11-'12 (%)
Munkatársi létszám	fő	391	381	417	2,16
Költségvetési bevétel	millió Ft	59 758	49 435	48 896	-1,1
Kiadás	millió Ft	53 248	45 818	42 558	-7,1
Beépített terület (Hivatal)	m ²	10 094	10 094	10 094	
Beépített terület (Kirendeltségek)	m ²	515	515	515	

³ A számítás alapjául szolgáló kibocsátások (teljes felhasználások) a táblázatokban vastagon lettek szedve.

Handwritten signature or mark.

A 2012-es évtől a környezeti mérőszámrendszerünkben eszközölt fejlesztéseknek köszönhetően már nem csak a Városház tér 1. és Honvéd liget 1. alatti épületünk hőenergia-fogyasztását ismerjük, hanem az összes önkormányzati tulajdonban álló épület felhasználási adatait. A 2012-es érték korábbi évhez képest 76%-kal magasabb értéke ennek köszönhető.

A mérési rendszerben történt változás érintette az energia-felhasználással kapcsolatos kulcsindikátor alakulását is. A kulcsindikátor képzésekor az EMAS-rendszerben részt vevő két szervezeti egység összes energiafogyasztását (villamos energia és hőenergia) figyelembe vettük. A Hivatal a villamos energia hálózatról vételezi a szükséges elektromos energiát, így a megújuló energia arány tekintetében a magyar hálózat adatai a mértékadóák (~8% megújuló arány). A vételezett hőenergia esetében az előállítás földgázalapú, így a megújuló energia arány nem értelmezhető.

4.3 Vízfelhasználás

Új környezetvédelmi programunkban továbbra is a célok között szerepel a Hivatal vízfelhasználásának folyamatos (2010-es bázist alapul véve 5%-os) csökkentése. Azért, hogy ezt az inspiratív célt elérjük, több intézkedést is tervezünk. Tovább folytatjuk a Városháza vizesblokkjainak felújítását, melynek során víztakarékos berendezéseket építünk be. A környezetvédelmi oktatások során mindig nagy hangsúlyt szentelünk a víztakarékosság fontosságának bemutatásának. A rendszeres és tervezett ellenőrzések és karbantartások is hozzájárulnak ahhoz, hogy felesleges vízhasználat (elfolyás, stb.) ne történjen. Az 5%-os csökkentési célt 2012 végére tervezzük elérni.

2012-ben a vízfelhasználás mértéke közel 9%-kal haladta meg a korábbi év eredményét. Ennek oka egyértelműen a hivatali épületek energetikai és víztakarékossági felújítása miatti többlet vízfogyasztás. Reményeink szerint 2012-ben már beérnek víztakarékossági intézkedéseink és el tudjuk érni a kitűzött céljainkat.

Az abszolút fogyasztáson túl, érdekes összehasonlítási lehetőséget nyújt a fajlagos, egy főre vonatkoztatott vízfogyasztások értékeinek összevetése, mely egyben a vízfelhasználással kapcsolatos kulcsindikátor is. Ezen a téren az érték 6%-kal volt kedvezőlenebb a megelőző évhez képest.

	Egység	2010	2011	2012	Változás 2012 (%)
Összes vízfelhasználás	m ³	5761	4235	4605	9
Vízfelhasználás (Városépítési Osztály; 2010-től: Stratégiai, Városfejlesztési és Városépítési Osztály) ¹	m ³	266	271		
Vízfelhasználás (Környezetvédelmi Csoport)	m ³	418	52		
Vízfelhasználás (Településképzési Főosztály)	m ³			364	13
Kulcsindikátor (vízfelhasználás)	m ³ /f	14,8	10,4	11,0	6

4.4 Hulladékgazdálkodás

Városunkban egyre jobban fejlődik a szelektív hulladékgyűjtés szemlélete. A lakosság számára rendelkezésre álló szelektív gyűjtőszigetek és hulladékudvarok használati gyakorisága és az ott elhelyezett szelektív frakciók mennyisége is emelkedő tendenciát mutat. Hivatalunknak ezen a téren is példát kell mutatnia. Ezért kezdtünk bele a szelektív hulladékgyűjtés tudatos elterjesztésébe a Polgármesteri Hivatalban. 2012 év közepéig célunk, hogy a Hivatal mindegyik helyiségében elérhetőek legyenek a szelektív hulladékgyűjtő edények, így téve lehetővé, hogy munkatársaink kényelmesen, elkülönítve gyűjthessék a különböző hulladékfrakciókat. A projekt 2012-ben indul és előreláthatólag 2013-ban záródik.

Emellett természetesen továbbra is célunk, hogy a szelektivitás növelése mellett a keletkező hulladékmennyiséget is csökkentjük. Itt a legtöbb lehetőségünk a papírhulladék csökkentése terén van. Az ezzel kapcsolatos aktivitásaink, részletesen a 4.5 fejezetben kerülnek kibontásra.

¹ A fajlagos vízfelhasználás a munkatársi létszám alapján került kiszámításra.

4.6 Jellemző emisszióink

A Polgármesteri Hivatal munkatársainak szolgálati feladataik ellátása során sokszor szükséges külső helyszíneket meglátogatniuk. A környezeti teljesítmény javítása keretében folyamatosan törekszünk arra, hogy a munkatársak utazásukhoz a környezetbarátabb közlekedési módokat válasszák (Pl.: tömegközlekedés), vagy amennyiben az autóval való közlekedés nem kiváltható képezzenek utazóközösségeket és többen vegyék igénybe az adott útra a gépjárművet.

2012-ben a korábbi évhez képest nagy mértékben (50%-kal) emelkedett az utazások hossza, ez elsősorban a sok kiküldetésnek köszönhető. Ezzel párhuzamosan szintén emelkedett a szolgálati utak kapcsán kibocsátott széndioxid mennyisége is.

	EGYSÉG	2010	2011	2012	Változás/11% (%)
Összes szolgálati út hossza	km	328 424	159 384	230 800	50
Összes szolgálati út (Városépítési Osztály, 2010-10); Stratégiai, Városfejlesztési és Városépítési Osztály ¹⁾	km	15 158	9798		
Összes szolgálati út (Környezetvédelmi Csoport)	km	6737	1884		
Összes szolgálati út (Településfejlesztési Főosztály)	km			18 265	56
CO ₂ -kibocsátás a szolgálati utakból (EMAS rendszerben részt vevő szervezeti egységek) ²⁾	t	3,8	2,0	3,2	56
Kulcsindikátor (CO ₂ -kibocsátás)	kg/100	0,15	0,07	0,10	47

A Településfejlesztési Főosztály működésével közvetlenül csak a szolgálati utakból származó kibocsátások hozhatók összefüggésbe. Minden további kibocsátás, mely a teljes Polgármesteri Hivatal működésével függ össze (Pl.: villamos energia előállításból, hőenergia-előállításból) indirekt kibocsátásnak minősül, mely a szervezet tevékenységével közvetlenül nem függ össze, így annak számszerűsítésétől itt eltekintünk.

4.7 Biológiai sokféleség

Kiemelt figyelmet fordítunk a biológiai sokszínűség megőrzésére és növelésére városunkban. Ennek kapcsán az elmúlt időszakban számos ezzel kapcsolatos programot indítottunk, illetve beruházásokat hajtottunk végre (Pl.: Fűvészkert létrehozása). Nagy figyelmet szentelünk a tudatformálásnak is, hiszen csak azon keresztül tudunk tartós eredményt elérni. Az EMAS Rendelet előírásai értelmében számítandó biológiai sokszínűség kulcsindikátor a Településfejlesztési Főosztály vonatkozásában nem értelmezhető, így annak bemutatásától eltekintünk. A beépített terület vonatkozásában az adatok megtalálhatók a Polgármesteri Hivatal működési alapadatok táblázatban.

¹⁾ A szolgálati utak fajlagos hossza a munkatársi létszám alapján került kiszámításra.

²⁾ A szolgálati utakból származó CO₂-kibocsátás számításához a Polgármesteri Hivatalnál alkalmazott Opel Astra Classic II 1,4 ECOTEC átlagos kibocsátási adatait vettük figyelembe. A számításnál - az adatok elérhetősége miatt - csak a motorüzemből származó CO₂ kibocsátások kerültek felüntetésre.

6. A környezetvédelmi hitelesítő nyilatkozata a hitelesítésről és az érvényesítésről

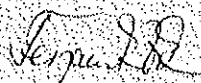
Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítő nyilvántartási szám: HU-V-0003/2012 akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: O 84 kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephely(ek) vagy egész szervezet GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLY amelynek a nyilvántartási száma: HU-000013 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítene a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak szervezet összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag a(z) 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt 2013.12.06.

Ferjancsik Zsombor